શ્રી શત્રુંજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

સા વિદ્યા યા વિમુક્તયે

શત્રુંજય એકેડમી, શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામી જૈન મંદિર, સ્ટેશન રોડ, ચાળીસગામ - ૪૨૪ ૧૦૧.

સમ્યગ્જ્ઞાન પ્રવેશિકા

Answer - Sheet

◆◆◆ અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર ◆◆◆

અભ્યાસક્રમ ક્રં :

એનરોલમેન્ટ નંબર

૭

ગામ ____________

વિદ્યાર્થીનું નામ ____________

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	વાણવ્યંતર
(૨)	કુસંસ્કારો
(૩)	યોનિ
(૪)	સાત
(૫)	પૃથ્વીતલ
(૬)	સદ્‌ગુરુજ
(૭)	સંવર
(૮)	મર્યાદા
(૯)	કલુષિત
(૧૦)	ભક્તિ
(૧૧)	મરૂદેવા
(૧૨)	જ્યોતિષ્ક
(૧૩)	સામાયિક
(૧૪)	લેઆગું
(૧૫)	અજરામર
(૧૬)	શુદ્ધ
(૧૭)	વિરતિ
(૧૮)	હત્યા
(૧૯)	નમોત્થુણં
(૨૦)	તપ.

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	સુધર્મા
(૨)	નિશ્ચય દયા
(૩)	લોકાંતિક
(૪)	ઉજ્જયિની
(૫)	પવિત્રતા
(૬)	હાથી
(૭)	સોમ
(૮)	દયા
(૯)	ઇન્દ્ર
(૧૦)	ઉત્તરાફાલ્ગુની
(૧૧)	લજ્જા
(૧૨)	શ્રાવક
(૧૩)	ભવન
(૧૪)	અદત્તાદાન
(૧૫)	સારસિકા દાસી

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	અસત્ય બોલવું
(૨)	પાપવાળા
(૩)	જ્યોતિષ્ક
(૪)	વળી
(૫)	આચરીને
(૬)	સાધક
(૭)	જાણવું
(૮)	પછી
(૯)	ધર્મના
(૧૦)	એકત્વ
(૧૧)	સામાયિક
(૧૨)	સૂક્ષ્મ
(૧૩)	યથાખ્યાત
(૧૪)	બ્રહ્મચર્ય
(૧૫)	આશ્રવ
(૧૬)	પ્રયત્નપૂર્વક
(૧૭)	યતિ
(૧૮)	પ્રથમ
(૧૯)	કાયાવડે
(૨૦)	જોજું

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	6	(૬)	7
(૨)	4	(૭)	3
(૩)	8	(૮)	2
(૪)	10	(૯)	1
(૫)	9	(૧૦)	5

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ

(૧)	૧૬
(૨)	૧૪
(૩)	૧૫
(૪)	૧૦
(૫)	૯
(૬)	૫
(૭)	૧૬૨
(૮)	૪૨
(૯)	૧૮
(૧૦)	૮૮૦

પ્રશ્ન-૬ ✓ કે ✗ / **પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય ક્યા પાને છે તે નંબર** ૧૯૦

	પ્રશ્ન-૬		પ્રશ્ન-૭	
(૧)	✗	(૧)	૧૧	૧૧
(૨)	✓	(૨)	૮	૯
(૩)	✗	(૩)	૧	૨
(૪)	✗	(૪)	૨૦	૧૮
(૫)	✓	(૫)	૨	૩
(૬)	✗	(૬)	૨૬	૨૩
(૭)	✓	(૭)	૧૯	૧૬
(૮)	✗	(૮)	૯	૫
(૯)	✓	(૯)	૨૪	૨૧
(૧૦)	✗	(૧૦)	૧૫	૧૨

પ્રશ્ન ૧-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૨-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૩-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૪-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૫-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૬-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૭-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૮-મેળવેલ ગુણ	=	કુલ ગુણ

રીમાર્ક ____________ તપાસનારની સહી ____________

પ્રશ્ન – ૮ તમારી ભાષામાં સમજાવો –

૧. પ્રભુવીરના જન્મસમયે ચંદ્ર સૂર્ય ગ્રહો ઉચ્ચસ્થાનમાં વર્તતા હતા. સર્વત્ર સૌમ્યભાવ શાંતિ અને પ્રકાશ, વિકસિત થઈ રહ્યા હતા. અંધકાર નાશ પામી ગયો હતો. ઉલ્કાપાત, રજોવૃષ્ટિ, ધરતીકંપ, અને દિગ્દાહ જેવા ઉપદ્રવોનો અત્યંત અભાવ થઈ ગયો હતો. દિશાઓનો અંત ભાગ સુધી વિશુદ્ધિ અને નિર્મળતા છવાઈ ગઈ હતી. સર્વ પક્ષીઓ પોતાના મીઠા મધુરા શબ્દ વડે જાણે જયજય શબ્દનો ઉચ્ચાર કરી રહ્યા હતા. દક્ષિણ દિશાનો સુગંધી અને શીતલ પવન મંદ મંદ રીતે ભૂમિને સ્પર્શ કરી રહ્યો હતો. સર્વપ્રકારના ધાન્યાદિ પાકથી પૃથ્વી ભરેલી હતી. તેમજ સુકાળ આરોગ્યાદિ અનુકૂળ સંજોગોથી દેશવાસી લોકોના હૃદયો હર્ષથી નાચી રહ્યા હતા. અને વસંતોત્સવાદિ ક્રીડા દેશભરમાં ચાલતી હતી આવો સમય પ્રવર્તતો હતો. ત્યારે મહાવીરપ્રભુનો જન્મ થયો.

૨. કરેમિભંતે – ભાવાર્થ – હે ભગવંત! હું સમતાના લાભરૂપ સામાયિક કરું છું. પાપવાળા વ્યાપારનો ત્યાગ કરું છું. જ્યાં સુધી સામાયિકના નિયમનું સેવન કરું છું ત્યાં સુધી બે પ્રકારના કરણ (કરવું-કરાવવું) અને ત્રણ પ્રકારના જોગવડે મન, વચન, કાયાવડે કરું નહિ, કરાવું નહીં એમ છ પ્રકારથી (મન વડે કરું નહીં કરાવું નહીં, વચનવડે કરું નહીં કરાવું નહીં, કાયાવડે કરું નહીં કરાવું નહીં) હે ભગવંત! તે સંબંધી (પૂર્વે કરેલા) પાપથી પાછો ફરું છું. હું મનથી તેનો પશ્ચાતાપ કરું છું. ગુરુસાક્ષીએ પ્રગટપણે વિશેષ કરીને નિંદું છું, મારા આત્માને પાપથી વોસિરાવું છું.

૩. લજ્જાળુ – લજ્જા સર્વ સદ્ગુણોની માતા છે. માતા વિના જેમ પુત્ર ન હોય તેમ લજ્જા વિના જીવનમાં સદ્ગુણોની પ્રાપ્તિ ક્યારેય સંભવિત નથી. લજ્જાવાન ધર્મનો અધિકારી છે. લજ્જાવાન સદા નિંદિત કાર્યથી દૂર રહે છે. સદા સદાચારનું આચરણ કરે છે. અંગીકાર કરેલા વ્રતને ક્યારે પણ મૂકતો નથી. માટે લજ્જાવાન ધર્મ કરવા લાયક છે. યોગ્ય છે. આજે ધીમે ધીમે લજ્જા ઓછી થવા લાગી છે. એક એક મર્યાદાઓ તૂટવા લાગી છે. લજ્જામાં મર્યાદા છે. મર્યાદામાં આપણી સલામતી છે. કુમાર્ગથી બચાવનાર સન્માર્ગમાં સ્થિર કરનારું એક માત્ર જડીબુટ્ટી લજ્જા છે. લજ્જાળુનો સ્વામી સ્વયંમેવ વિષયવાસનાની ગુલામીમાંથી મુક્ત બની સદ્ગુણોના સંસ્કારોને મજબૂત કરી સાચા ધર્મને પામવાની લાયકાતને પ્રાપ્ત કરે છે.

૪. તિર્યગજૃંભકદેવ – દેવગતિને પામેલો જીવ પણ ભિન્ન પુણ્યના કારણે ભિન્ન ભિન્ન સ્થાને જાય છે. દેવોના રહેવાના સ્થાનો ઉપર પણ છે તેમજ જમીનના નીચેના ભાગમાં પણ છે. ત્યાં રહેનારા દેવોના મુખ્ય પાંચ પ્રકાર છે. તેમાં એક તિર્યગજૃંભકદેવો પણ છે. જે તીર્થંકરાદિ પુણ્યવાનોને ત્યાં ધાનધાન્યાદિ વસ્તુઓ આપવાવાળા હોય છે જે દસ પ્રકારે છે. (૧) અન્નજૃંભગા (૨) પાનજૃંભગા (૩) વસ્ત્રજૃંભગા (૪) લયનજૃંભગા (૫) શયનજૃંભગા (૬) પુષ્પજૃંભગા (૭) ફળજૃંભગા (૮) પુષ્પફળજૃંભગા (૯) વિદ્યાજૃંભગા (૧૦) અવિયત્તજૃંભગા આ જાતિના દેવો જે જે ભવનમાં રહે છે. તે તે ભવન પણ એજ દેવલોકના નામે ઓળખાય છે.

૫. એકત્વ અને અન્યત્વ (ભાવના) – જીવ એકલો જ દુનિયામાં આવે છે એકલો જ કર્મ બાંધે છે એકલો જ કર્મના ફળ ભોગવે છે, એકલો જ દુનિયામાંથી વિદાય લે છે. આ દુનિયામાં આવીને મારું મારું કરીને ઘણુંજ ભેગું કરે છે પણ કાંઈ જ એનું થતું નથી. બધુ અહિંનું અહિંજ પડ્યું રહે છે. એનું ચિંતન "એકત્વ ભાવના" છે. અન્યત્વ ભા૦ – હું આત્મા છું, આત્માથી દેહ જુદો છે, ઘર, પરિવાર, ફર્નિચર બધું આત્માથી પર છે. કોઈ કોઈનું નથી આવી વિચારણા.. એવું ચિંતન તે અન્યત્વ ભાવના છે.